

**Témy dizertačných prác
pre akademický rok
2024/2025
na FMK UCM v Trnave**

ΤÉΜΥ ΔΙΖΕΡΤΑČΠÝΧ ΠΡΑČ PRE ŠΤΥΔΙΠÝ ΠΡΟΓΡΑΜ ΜΑΣ ΜΕΔΙΆΛΠΑ ΚΟΜΠΙΚΆČΙΑ

Meno: prof. PhDr. Nataliya Panasenکو, DrSc.

Téma dizertačnej práce: Conflict discourse in American, British and Slovak (Russian or Czech) media space

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Conflict of any kind is an important fragment of the conceptual image of the world of peoples belonging to different ethnocultures; it acquires scientific interest in connection with the exacerbation of international relations, mass terrorism, violent actions, etc. It is necessary to make comprehensive definition and classification of aggressive text, which can be treated as the display of the informational terror and to specify emotional, expressive, evaluative and functional-stylistic components of lexical units forming conflict discourse. Speech aggression and verbal aggression can be studied as constituent components of conflict discourse. Conflict discourse reflects basics of International Conflict Behaviour: opposing interests and capabilities (specific sociocultural differences and similarities between the parties); contact and salience (awareness); significant change in the balance of powers; individual perceptions and expectations; a disrupted structure of expectations.

Ciel práce: To identify types of discourse; to state the intensifiers of conflict discourse, mental models and strategies of confrontation which can be treated as physical collision, armed opposition, verbal collision, collision of outlooks and interests. Conflict discourse is verbalized by specific vocabulary. Thus, it is important to state the role of the vocabulary spread in media space in comparable languages presenting different countries and cultures and to find out culture-specific character of this vocabulary. This research will contribute into the new cross-disciplinary branch of humanitarian knowledge – conflictology – which integrates and develops scientific judgement accumulated through many centuries experience of conflict.

Meno: prof. PhDr. Slavomír Gálik, PhD.

Téma dizertačnej práce: Mediálny ekosystém na Slovensku z hľadiska epistemológie a etiky

Forma štúdia: denná

Formulácia problému: Médiá majú veľký vplyv na formovanie názorov, ale aj emócií ľudí, čo sa následne premieta do komunikácie v spoločnosti a utvárania istej spoločenskej nálady. Súčasná komunikácia na Slovensku vykazuje výraznú názorovú polarizáciu napríklad na ochorenie COVID-19, LGBT agendu, rusko-ukrajinskú vojnu a pod. Zlyhávanie médií na Slovensku sa ukazuje aj v nízkej dôvere v médiá, ktorá v roku 2022 podľa agentúry Reuters dosiahla úroveň len 26 % a spolu s USA bolo Slovensko zaradené na posledné miesto v rámci skúmaných krajín. Ak je úlohou médií objektívne a nestranne informovať spoločnosť, tak zlyhania by sme mohli identifikovať najmä na 2 úrovniach: epistemológie a etiky. V rámci epistemológie ide najmä o poznanie možností a limit pravdivého informovania v kontexte jazyka, faktu, interpretácie, verifikácie a pod. V rámci etiky ide o nezaujatosť mediálneho informovania bez ohľadu na záujmy redakcie, majiteľa média, či politických predstaviteľov. Dizertačná práca bude mať teoreticko – empirický charakter a bude nadväzovať na štúdie a výskumy za poslednú dekádu na Slovensku, osobitne na projekt Mediadecom a Worlds of Journalism Study. V empirickej časti práce sa zrealizuje dotazníkový prieskum medzi novinármi na vybranej vzorke respondentov a hĺbkový rozhovor s vybranými expertami na danú tému. Prínosom práce by

malo byť lepšie porozumenie mediálnemu ekosystému na Slovensku z hľadiska epistemológie a etiky.

Cieľ práce: Hlavným cieľom práce je objasnenie mediálneho ekosystému na Slovensku z hľadiska epistemológie a etiky. Parciálnym cieľom v teoretickej časti práce je objasniť možnosti, limity a riziká mediálneho informovania v kontexte porozumenia jazyka, verifikácie, faktu, interpretácie a etiky. Ďalším parciálnym cieľom bude, na základe existujúcich štúdií, výskumov, zistiť vývoj mediálneho ekosystému na Slovensku za poslednú dekádu. Parciálnym cieľom v empirickej časti práce, a to na základe dotazníkového prieskumu medzi novinármi a hĺbkového rozhovoru s expertami, bude zistenie aktuálneho stavu mediálneho ekosystému na Slovensku z hľadiska epistemológie a etiky s následným porovnaním s predchádzajúcimi zisteniami a určením možného scenára ďalšieho vývoja médií na Slovensku.

Meno: doc. MgA. Jozef Sedlák

Téma dizertačnej práce: Interpretácia zbrane ako kultúrno-mediálneho artefaktu v žánroch dokumentárnej a inscenovanej fotografie

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Skúmanie interpretácie zbrane ako artefaktu sa dotýka veľmi aktuálnej a spoločensky exponovanej témy s intenzívnou mediálnou odozvou. Zbraň alebo násilie sú systémovo prítomné v každom období politických a sociálnych dejín histórie ľudstva. Umenie od prvých umeleckých prejavov reflektuje prítomnosť násilia a artefaktu zbrane ako súčasť kultúrno-etických a v súčasnosti mediálnych kontextov. Cieľ práce má skúmať tieto paralely a prepojenia násilia – konkrétne zbrane ako artefaktu (ikonografie zbrane) v súvislosti s mediálnou reflexiou a samotným médium fotografie. Zároveň je potrebné rozlíšiť a definovať rôzne stratégie a formy interpretácie zbrane ako znaku profesijnej – komunitnej príslušnosti, ako nástroja násilia a v oblasti fotografie ako informačného, mediálneho a komunikačného nástroja s prihliadnutím na fotografické žánre a rôzne interpretačné stratégie v rámci fotografie (Sociologický portrét, inscenovaná fotografia, žurnalistická fotografie, subjektívny dokument a pod.).

Cieľ práce: Téma má za cieľ skúmať funkciu zbrane ako dejinného artefaktu v programoch teoretikov umenia, kulturológov a v umeleckých projektoch činných výtvarníkov. Tak isto má skúmať artefakt zbrane v synonyme násilia, dejinnej pozície, a ako sociologického činiteľa v oblasti kultúry, fotografie a masmédií. Zbraň ako výtvarné dielo, sebakriticky, ale aj podprahovo môže formovať diváka (recipienta). Cieľom práce je tiež skúmať rôzne východiská v teórii fotografie a žurnalistiky zo zahraničných a domácich zdrojov. (Sontag, Flusser, Barthes, Lábová).

Meno: doc. PhDr. Jana Radošinská, PhD.

Téma dizertačnej práce: Obrazy novinárskeho povolania v globalizovanej audiovizuálnej produkcii

Forma štúdia: denná

Formulácia problému: Otázka stvárňovania novinárov a novinárok v globalizovanej audiovizuálnej tvorbe sa stáva dôležitým problémom súčasných mediálnych a komunikačných štúdií. Kritické úvahy o spôsoboch, akými mediálni producenti vytvárajú obrazy novinárskeho povolania nevyhnutne vedú k poznaniu, že mediálne publikum 21. storočia interpretuje zásady novinárskej práce a esenciálne východiská žurnalistiky ako takej nie vo vzťahu ku skutočným

podmienkam a okolnostiam novinárskej produkcie, ale na základe skreslených, zromantizovaných reprezentácií prítomných v celovečerných filmoch alebo epizodických audiovizuálnych dielach, ktoré takmer vôbec nezohľadňujú rutiny novinárskej práce či dôležité aspekty spojené s multimediálnym žurnalistickým prostredím. Uvedená skutočnosť na jednej strane svedčí o spoločensko-kultúrnej významnosti novinárskeho povolania, na druhej strane však vedie k nevyhnutnej polemike o negatívnych stránkach tohto druhu audiovizuálnej tvorby, ktoré môžu prispievať k ďalšiemu oslabovaniu už i tak nedostatočného ocenenia a uznania žurnalistickej práce zo strany laickej verejnosti. Dizertačná práca má reagovať na uvedený okruh problémov a prispieť k systematickej vedeckej reflexii danej problematiky, pričom má ambíciu rozšíriť existujúci súbor vedeckých poznatkov a formulovať empirické zistenia vo vzťahu k spôsobom stvárnenia novinárskych osobností v globalizovanej audiovizuálnej produkcii.

Cieľ práce: Hlavným cieľom dizertačnej práce je kriticky reflektovať spôsoby stvárňovania novinárskych osobností v podmienkach globalizovanej epizodickej televíznej tvorby a v celovečerných filmoch, a to na základe teoretického vymedzenia problematiky a dramaturgickej (naratívnej) a diskurzívnej analýzy hlavných postáv zahrnutých do vybraných audiovizuálnych diel, ktoré sú určené do nadnárodnej distribúcie. Dizertačná práca má teoreticko-empirický charakter.

Meno: doc. PhDr. Jana Radošinská, PhD.

Téma dizertačnej práce: Tematizácia globalizovanej dokumentárnej tvorby viazanej na profesionálny šport

Forma štúdia: denná

Formulácia problému: Profesionálny šport predstavuje mimoriadne komerčne zaujímavé odvetvie zábavného a mediálneho priemyslu. Globálne popularizovanie úspešných športových osobností nevyhnutne vychádza zo všeobecného a ťažko spochybniteľného presvedčenia, že excelentné športové výsledky sú pomerne objektívnym predpokladom vnímania konkrétnych športovkýň a športovcov v pozícii mediálnych celebrit. Športové osobnosti sa v súčasnosti úspešne etablojú v rôznych druhoch mediálnej produkcie a tvoria dôležitú súčasť hypermodernej mediálnej kultúry. Dizertačná práca reflektuje fenomén športového dokumentu, t. j. zaujíma sa o dokumentárnu tvorbu (celovečerné filmy a epizodické diela) zameranú na udalosti alebo osobnosti profesionálneho športu. Ambíciou práce je rozšíriť existujúci súbor vedeckých poznatkov o danej problematike a vymedziť športový dokument ako špecifický druh dokumentárnej tvorby disponujúci jasne rozpoznateľnými, unikátnymi výrazovými prostriedkami. Práca zároveň prináša empirické zistenia, ktoré kladú do centra pozornosti schopnosť dokumentárnej tvorby popularizovať odvetvia profesionálneho športu a/alebo konkrétne športové osobnosti a prehlbovať emocionalitu spojenú s recepciou výnimočných športových výkonov.

Cieľ práce: Hlavným cieľom dizertačnej práce je identifikovať a vysvetliť žánrové charakteristiky športových dokumentárnych filmov a epizodických diel s obdobným tematickým zameraním, ako aj ich kultúrny význam a úlohu vo vzťahu k prehlbovaniu komercializácie profesionálneho športu. Splneniu cieľa predchádza teoretická reflexia predmetnej problematiky doplnená formulovaním empirických zistení na základe dramaturgickej (naratívnej) a diskurzívnej analýzy tematických a sociálno-kultúrnych aspektov prítomných vo vybraných (globálne populárnych)

dokumentárnych dielach zameraných na profesionálny šport alebo na športové osobnosti. Dizertačná práca má teoreticko-empirický charakter.

Meno: doc. PhDr. Ján Višňovský, PhD.

Téma dizertačnej práce: Orgány regulácie médií v krajinách V4

Forma štúdia: externá

Formulácia problému: Krajiny Vyšehradskej skupiny – Slovenská republika, Česká republika, Poľská republika a Maďarsko sa po roku 1989 transformovali na demokratické štáty, čo sa prejavilo aj v mediálnej oblasti. Vývoj mediálnych trhov a jeho jednotlivých segmentov, predovšetkým tlače, rozhlasového a televízneho vysielania prebiehal spočiatku dynamicky a nekontrolovane, čo sa odrazilo v širokom spektre problémov, ktorým museli čeliť vlády, médiá, ale aj verejnosť. Mediálna legislatíva sa vyvíjala rýchlo, často bez náležitej odbornej diskusie a konsenzu. Zámerom dizertačnej práce je skúmať zákonné a iné orgány regulácie a kontroly médií, ktorých úlohou je kontrolovať dodržiavanie zákonných ustanovení týkajúcich sa vydávania tlače a prevádzkovania rozhlasového a televízneho vysielania v krajinách Vyšehradskej skupiny a porovnať ich postavenie a kompetencie. Práca má teoretické-empirické zameranie.

Cieľ práce: Cieľom dizertačnej práce je prostredníctvom dostupných teoretických poznatkov a výsledkov empirického výskumu identifikovať špecifiká právnej úpravy postavenia a kompetencií orgánov regulácie a kontroly médií v krajinách V4.

Meno: doc. PhDr. Ján Višňovský, PhD.

Téma dizertačnej práce: Trendy v tvorbe agentúrneho spravodajstva

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Verejnoprávne aj súkromné spravodajské agentúry v súčasnosti poskytujú médiám široké spektrum produktov a služieb, ktoré sú nevyhnutné pre tvorbu spravodajského obsahu. Okrem tradičného textového servisu spravodajské agentúry pripravujú fotoservis, videoservis, audioservis a monitorujú textové spravodajstvo a mediálny obsah, čím výrazne uľahčujú prácu spravodajským redakciám pri tvorbe mediálnych komunikátov. Pochopiteľne, ak chcú byť konkurencieschopné, musia reflektovať potreby médií a ďalších klientov, predovšetkým pokiaľ ide o spracovanie výstupov a požiadavky na ne. Zámerom dizertačnej práce je skúmať súčasné postupy a rutiny v procese tvorby a prezentovania agentúrneho spravodajstva a definovať trendy v tejto oblasti žurnalistiky. Práca má teoretické-empirické zameranie.

Cieľ práce: Cieľom dizertačnej práce je prostredníctvom dostupných teoretických poznatkov a výsledkov empirického výskumu identifikovať trendy v tvorbe agentúrneho spravodajstva.

Meno: doc. Mgr. Łukasz P. Wojciechowski, PhD.

Téma dizertačnej práce: Umelá inteligencia, manipulácia a post pravda v súčasných masmédiách

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Problematika nepravdivých a zavádzajúcich vizuálnych (neskôr audiovizuálnych – deepfake video) komunikátov sprevádza šírenie informácií od počiatkov fotografie (neskôr filmu). V svojich počiatkoch fotografické manipulácie mali za cieľ vysporiadať

sa s technickými obmedzeniami. (napr. kolorovaním, dopĺňovaním očí v prípade *post mortem* portrétov, ci kolažovitým prístupom k tvorbe). Osobitnou kategóriou sú manipulácie pre politické či ideologické propagandistické ciele, z akých čerpajú a využívajú je totalitne systémy. Tieto tendencie samozrejme pokračujú aj v súčasnosti, kedy manipulácia fotografiami a audiovizuálnym materiálom sa stala oveľa jednoduchšia vďaka počítačovému softvéru a umelej inteligencii. Zároveň aj recipienti sú viac ostrážitejší a bez kompetencii, gramotnosti a kritického myslenia nemôžu spochybňovať recipovaný mediálny produkt. Pochybnosti o dôveryhodnosti fotografie zintenzívnili početné prípady digitálneho falšovania dokonca aj tlačových fotografií (World Press Photo), či oficiálnych video prejavov prezidentov (deepfake video) a otvárajú nie len otázky estetických tvorivých technik pri konštruovaní obrazu, ale kruciálne problémy spájané s etikou a semiotikou reprezentáciou obrazu. Zároveň rýchly rozvoj umelej inteligencie v posledných rokoch priniesol nové dimenzie v oblasti vizuálnej prezentácie informácií v digitálnych médiách. Fotografie, ako dôležitý vizuálny prostriedok, podlieha vplyvu AI, ktorý ovplyvňuje nielen tvorbu a úpravu obrazového obsahu, ale aj vnímanie a spotrebu týchto médií. S rozšírením AI a využívaním algoritmov sa otvárajú nové možnosti, ale zároveň sa otvárajú aj otázky týkajúce sa autenticity, manipulácie a etiky v oblasti médií.

Cieľ práce: Práca sa bude venovať historickým exkurzom ako základom pre ďalšie a aktuálne uchopenie tematiky, tak v rovine praktickej ako teoretickej. Predmetom skúmania budú najmä zavádzajúce vizuálne prezentácie vybranej témy (napr. politika, zdravie, kultúra, societa) či oblasti, ktorých cieľom sú manipulácie a vyvolávanie (ne)žiaducich emócií. Cieľom tejto práce je analyzovať aj vplyv AI na etiku fotografie v médiách. Konkrétne sa práca bude zaoberať o.i. nasledujúcimi otázkami: Aké sú potenciálne etické výzvy spojené s využívaním AI? Ako možno tieto výzvy riešiť? Aký je potenciál AI na zlepšenie etiky v mediálnom univerze?

Meno: doc. Mgr. Łukasz P. Wojciechowski, PhD.

Téma dizertačnej práce: Nekrotainment a nekromarketing - význam v kontexte mediálnej komunikácie.

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Rozvoj nekrotainmentu, ktorý zahŕňa explicitné alebo implicitné prvky spojené so smrťou a koncovými fázami života, nesie so sebou otázky ohľadne propagácie týchto obsahov a ich využitia v rámci nekromarketingu. Expozícia obrazov smrti, či už vo filmoch, seriáloch, spravodajstve, alebo v internetových médiach, vrátane ich priamej podpory v reklame, predstavuje zaujímavý fenomén, ktorý môže ovplyvniť verejný záujem a konzumné správanie. Prezentácie obrazov smrti (dramatické zábery, koronerské pitvy a analýzy príčiny smrti, „karnevalizácia“ vražd v audiovizuálnych dielach, etc.) v médiách (film, seriály, spravodajstvo, užšie vymedzene internetové stránky) či priamo podporované v reklame, a reklamou produktov/institucií/idey je téma, ktorá má zvýšiť záujem o prezentovaný kontext/obsah (zvýšiť predajnosť, záujem, sledovanosť a pod.).

Cieľ práce: Kruciálnym cieľom práce bude smrť, anxieta a vybrané masmédiá a ich skúmanie v masmediálnych prejavoch z marketingovým potenciálom vo verejnom priestore. Dizertant spracuje tému z čerpajúc z teórii psychológie, antropológie, sociológie, teórie médií a ďalších vied. Cieľom bude nie len uvedenie a interpretácia, vybraných v rámci rešerše príkladov expozičné tém spojených so smrťou v kontextoch, a spracuje je kvalitatívne či kvantitatívne adekvátnymi metódami aj s využitím triangulácie. Práca akcentuje interdisciplinárny prienik estetiky, umenia, sociálnych vied. Tému je možné uchopiť v intenciách sociálneho marketingu ale aj v komerčnom aspekte. Týmto spôsobom sa práca stane dôkladným výskumom komplexného javu nekrotainmentu a nekromarketingu v kontexte mediálnej komunikácie, s cieľom poskytnúť hlboké porozumenie ich vplyvu na spoločnosť a verejný diskurz.

Meno: doc. PhDr. Zora Hudíková, PhD.

Téma dizertačnej práce: Rozhovor ako atraktívny a dominantný žáner

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Rozhovor patrí k základným žánrom, ktorý sa vyskytuje v mediálnej produkcii v rôznych podobách. Je súčasťou iných žánrov od spravodajstva až po dokument, alebo tvorí samostatný mediálny celok (článok, reláciu, auditívny alebo audiovizuálny výstup). Vyskytuje sa v tradičných médiách, ale veľmi populárny sa stal najmä v internetovom prostredí na rôznych platformách a sociálnych sieťach. Dominuje ako produkt v podcastovej produkcii, ale stal sa aj populárnym marketingovým nástrojom v rámci internej aj externej firemnej komunikácie. Rozhovor je populárny najmä pre jeho dynamickosť, zrozumiteľnosť a totožnosť s prirodzenou formou komunikácie každodenného života. Formy a spôsoby vedenia rozhovoru sa menili a menia s vývojom mediálnej produkcie, vývojom jeho tvorcov, ako aj vývojom očakávaní publika. Dnes sú tvorcami rozhovorov nielen profesionálni žurnalisti, ale populárne sú rôzne amatérske rozhovory produkované v rámci videocastov a podcastov. Dôsledkom zmeny autorskej aj publikačnej základne možno predpokladať viaceré zmeny vo formátoch a spôsoboch vedenia rozhovoru, ktoré môžu mať výrazný dopad na súčasné a budúce očakávania mediálneho publika. Keďže doteraz nie sú podrobnejšie zmapované nové formáty rozhovorov, ani napr. rozdiel medzi rozhovormi, ktoré vedú žurnalisti-profesionáli a podcasterski amatérski tvorcovia, je dôležité venovať sa preskúmaniu súčasnej rôznorodej podoby rozhovor v rôznych mediálnych prostrediach a načrtnúť prípadné budúce očakávania publika na jeho podoby.

Cieľ práce: Prostredníctvom kvantitatívnych a kvalitatívnych metód skúmania zistiť, aké formáty rozhovorov existujú vo vybraných mediálnych segmentoch, aké sú ich formy a spôsoby vedenia, kategorizovať ich a na základe získaných poznatkov formulovať zaužívané modely rozhovorov a predikovať očakávania publika na ich budúce formy.

Meno: doc. PhDr. Zora Hudíková, PhD.

Téma dizertačnej práce: Stereotypizácia v mediálnej produkcii

Forma štúdia: denná, externá

Formulácia problému: Médiá a mediálny priestor je stále silným socializačným priestorom a nástrojom v rámci primárnej aj sekundárnej socializácie. Médiá cez rozprávky, hry a príbehy nastavujú normy, hodnoty, vzorce správania sa a vzory malým i väčším deťom, mediálna produkcia všeobecne zase podvedome dospelaj populácii koriguje, čo je povolené a vítané v spoločnosti a naopak, čo daná spoločnosť odsudzuje a netoleruje a ovplyvňuje tak ich mentálny model sveta. Tieto posolstvá sa kódujú do výberu spracúvaných tém, obsahovej skladby média, ako aj jednotlivých naratívov faktickej aj fiktívnej mediálnej produkcie. Popri globálnych posolstvách pre každé obdobie aj spoločnosť existujú isté špecifiká, ktoré sú ovplyvnené rôznymi sociokultúrnymi faktormi. Rovnako zaujímavé je skúmať všeobecné schémy, ako aj to, aké schémy vnímania a hodnotenia javov ponúka tá-ktorá spoločnosť cez svoju mediálnu produkciu vo vybranom období.

Cieľ práce: Cieľom teoreticko-empirickej dizertačnej práce je prostredníctvom kvantitatívnych a kvalitatívnych výskumných metód zistiť a formulovať relevantné stereotypizácie vo vybranej mediálnej produkcii a vybranom časovom období s dôrazom na predikciu dopadov na mediálne publikum.